

R. P. Thomæ Tamburini È Societate Jesu Opera Omnia

Tamburini, Tommaso

Lugduni, 1689

3. Consensus, Palpo.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78172)

1. **Q**ui siue per suffragium secretum, siue alio modo consentit, ut fiat actio iniusta, obligatur ad restitutionem, id quod ex dictis de consensente, cui valde affinis est consensus, satis liquet. Adde tamen omnino ea, quæ dixi lib. 1. cap. 3. §. 7. ver. *Suffragium*: & videatur insuper Dicastill. lib. 2. de iustitia, tract. 2. d. 4. dub. 5. à num. 93.

2. Sicut autem iniustus est, qui per suum suffragium actioni iniuste consentit, ita non raro erit iniustus, qui non consentit, ubi assentiri per iustitiam deberet, seu quod idem est, ubi suffragium negat, quando in favorem alicuius, vel in bonum Reip. illud ferre oportebat. Id certe colligitur ex dictis, & videri poterit latius apud Doctores, Molin. *disp. 732*. Dianam p. 3. tract. 2. de dub. Reg. res. 6. de Lugo tom. 1. de iustitia, *disp. 19. scil. 2. §. 3. à num. 60.*

3. Palpo, seu Palpator, id est, qui laudando, & adulando alium, vel contra, irridendo, arguendo alterius ignaviam, est causa actionis iniustæ, tenetur utique ad restitutionem; Idque, etiam si non laudaverit animo, ut fieret actio iniusta. Satis enim est, si præviderit damnum ex sua laude secuturum: nam si esset cum inadvertentia inculpabili, ex generalibus regulis involuntarij excusandum fore scimus omnes. De hac eiusmodi adulatione iterum meminimus me dixisse in *Methodo confess. lib. 2. c. 7. §. 3.* nec inutiliter recoleres locum illum.

§. IV. Recursus.

1. **I**l, qui malefactorem receptant, qui protegant, qui securitatem præbent, ad iniuste agendum, vel ad non restituendum, quique prædones servant, quos omnes sub nomine Recursus comprehendimus, peccant, & ad restitutionem tenentur: quia, ut sic sunt causæ actionis iniustæ. Ut sic, dico; Non enim semper, si latro ad te divertat, ut ante delictum, tu vel tacite, vel expresse promiseris illum receptare, unde ipse hac fretus receptione, furatus sit. At post commissum iam furtum, vel homicidium, si illum casu recipias, ne is à lictoribus, verbi gratia, comprehendatur, vel ob aliam causam, cum latronis, ut sic, receptor non sis, restitutionis reus nec eris. Nam propterea Molina *disp. 733*. Dicastill. alios citans lib. 2. de restit. tract. 2. *disp. 4. dub. 7.* merito excusant Aduocatos, & Procuratores, qui defendunt in iudicio fures, vel exstant in iis, in quibus ipsimet fures possunt se iure defendere; Defendere autem, & excusare se possunt, quando culpa est occulta, immo quando non est semiprobata, quando iniuste vexantur, non servato iuris ordine, &c. Eos enim defendunt, non ut fures, sed ut ius habentes in prædictis. Neque obstat hos, qui defenduntur, & eos, qui ut amici receptantur, probabiliter iterum reddituros ad latrocinia, nec iam ablata reddituros: id enim ipsis imputabitur, non verò iuste defendentibus, vel casu receptantibus. Casu, inquam, si enim data opera, & ferè semper, veretur, ne latro hoc receptaculo filius, male agat, & tu formalis sis latronis receptor.

2. Hinc fit, ut peccent, & restitutionis obligationem contrahant Pater, Dominus, Princeps, &c. si videntes filium, famulos, vassallos iniuste agere, consilos in potentia ipsorum, eos, si possunt, non compescant: quia dum sic animati, & in domibus, ac Civitatibus turd recepti delicta committunt, suam culpam in Patrem Dominosque sine dubitatione transmittunt. De Patre Dominosque recipientibus domi amantiam filij, vel famuli, vide *superius*, l. 5. c. 1. §. 4. num. 22. & 23.

3. Non deest tamen interdum excusatio in recipiente: Cum enim actio mera receptandi sit ex se indifferens, potest admittere causam excusantem, qualis est metus mortis, vel notabilis mali proportionati, ut ex

dictis *suprà*, lib. 5. cap. 1. §. 2. per totum facile colligitur immo merito Rebellius p. 1. lib. 2. *quæst. 6. num. 40.* excusationem asserit propriis, qui latrocinium in dirum suum recipiunt, si nimirum sint alij, à quibus aequè reiperentur, tunc enim, cum damnum committitur, fure inferendum sit, non iudicabitur moraliter receptio esse illius damni causa.

§. V. Participans.

Participes criminis appellantur non eos qui proxime, & simul cum fure, verbi gratia, iunguntur prædandoque participant, hi enim proprie non participant, sed causæ principales vocantur, & sunt; sed eos, qui furem, verbi gratia, vel homicidam comitantur, etstant, qui explorant fenestras, subministrant viam ad damnum, & c. quique causæ minus principales damni. Quoniam verò esse hic participes criminis coincidunt non raro cum aliis causis præstantibus, hæcenus explicatis, vel certe est alia commune ad illas, ideo nihil separatim de huiusmodi participatione dicendum occurrit; Nam utrumque participes furti est, obligatur ad restitutionem, quod hic explicandum esset, paulò post §. 7. & modius expediemus.

§. VI. Mutus, Non obstant, Non manifestans.

Hæcenus causas explicuimus damni politionis, requirit brevis instructio de negativis. Mutus dicitur, qui loquendo, reprehendendo, clamando, suscendo potest impedire damnum proximi, & tacet. Non obstant, qui potest facto suo, id est, alio, suamve operam præbendo, impedire damnum, nec tamen præbet. Non manifestans, qui potest latrocinium inferendum, vel illatum, quo pacto inferretur, vel resciretur, nec revelat tamen.

1. Porro regula cetera sit huiusmodi, ex Dicastill. lib. 2. de iustitia, tract. 2. *disp. 4. dub. 8.* Qui non loquitur non auxiliatur, non revelat, uno verbo, qui se neque gerit, si possit, & debeat ex iustitia (Quæ debet ex iustitia, quæ est Charitate, diximus nos passim colligit Dicastill. loco citato num. 138.) damnum impedire, peccat, teneturque ad damni restitutionem, verò sine notabili incommodo possit quidem, sed non ex iustitia debeat, sed solum ex Charitate; etiam, si tacer, non tenetur ad restitutionem. Veritas regulæ ter ex dictis: ut etiam ex dictis liquet, propter quod tam grave nocuementi, qualis certe est iactura gratiæ familiaris, honoris, vitæ, proportionata ad damnum proximi, qui taceat, non impeditur, non obligatur ex iustitia, vel quasi iustitia (lege Navarra. lib. 3. cap. 4. num. 123. Mol. *disp. 735*. Dicastill. loc. cit.) quia non cum tanto onere ordinaria hæc assumuntur: nisi quid amplius exposcat pactum, ut in Milite, & Parocho, &c. diximus lib. 6. cap. 1. §. 1. & c. de communi, quibus si teneatur ex charitate, contra tamen se negative habet ex odio, ut damnum alteri inferat. Respondet adhuc non teneri hunc ad restitutionem. Ita Dicastill. loco citato, num. 131. multos citans, de quæ nos *suprà* docuimus lib. 6. cap. 4. §. 1. Quia quævis peccet, ex malo affectu, ex nulla tamen parte est causa externi damni. Afflictus enim internus criminis damni causa esse nequit, & silentium ipsius, & omissio auxilij, cum sint negativa, positivi damni causa esse non possunt.

4. Sed quid, si mihi obligatio ex sola Charitate, etiam nullo modo obligato, volenti tamen impedire furtum, verbi gratia, contra Petrum, Antonium deat, ut non impediam: peccabitne Antonius contra iustitiam cum onere restitutionis?

Respondeo negativè, si sine vi, vel fraude fuerit cum his, affirmativè, ita Molin. *d. disp. 735. l. 1. c. 13. dub. 10. num. 66.* apud de Lugo tom. 1. *disp. 19. scil. 2. §. 3. à num. 60.*